

# GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO!



Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński.

## Telegraficzne wiadomości.

Kassel, dn. 9. Września. — Prokurator nie podał skargi przeciw ministrom, natomiast nadprokurator rozporządził proces i rozkaz wydał do aresztowania ministrów. Rada miejska w Hanau niepozwala ogłosić stanu oblężenia.

Sztutgard, 9. Września. — Minister Wächter Spittler został za niewinnego uznany głosami 8 przeciw 4.

Paryż, 9. Września, wieczorem o 8miej godzinie. — Salvandy z Claremontu pojechał do Frohsdorf. Prezydent miał mowę w Cherbourg pelną cesarskich aluzji. Dwie nowe rady jen. życzą sobie przeglądu konstytucji.

Madryt, 4. Wrześ. — Wybory wypadły w duchu konserwatywnym.

Konstantynopol, 29. Sierpnia. — Turecka flota otrzymała rozkaz do powrotu na Bosfor.

Ateny, 3. Września. — Minister spraw duchownych Korfiotakis zastrzelonym został 6 kulami. Sądzą, że przyszłe wybory były powodem do tego czynu.

Poczdami, 9. Września. — J.K.M. książę Gustaw Waza przybył na zamek w Sanssouci.

Berlin, 10. Września. — Członkowie lewicy w obu izbach podali do ministerstwa wniosek o wczesniejsze zwołanie izb z powodu spraw niemieckich. Jeszcze nie stanowczego w tej mierze ministerstwo nieuchwaliło.

Altona, 9. Września. — Wczoraj nastąpiło starcie się obu wojsk na całej linii; najsilniejszym było na lewem skrzydle holsztyńskim. Z początku było to skrzydło zmuszone do cofnięcia się pod Süderstapel, mianowicie 9ty, 11sty i jeden strzelecki batalion. Nadeszła mu wszakże pomoc i odparła Duńczyków aż do Treeny. Przyprawiono 58 jeńców do Rendsburga, a do Heide 9 wozów z rannymi z 1go batalionu strzeleckiego. W środku pozycyi postąpili Holsztyńczycy aż do Jagel i Breckendorf, ale bez rezultatu.

## Królestwo polskie.

Warszawa, d. 10. Września. — Najjaśniejszy pan, w przychyleniu się do najpoddanniejszej prośby wygnania polskiego Władysława Niemieryczy, w Paryżu przebywającego, najmiłościwiej dozwolił mu raczyć powrócić do Królestwa Polskiego, bez wrócenia mu atoli praw szlachestwa, jeżeli takowych używał, i bez powrócenia skonfiskowanego na rzecz skarbu majątku.

Najjaśniejszy pan, w przychyleniu się do najpoddanniejszej prośby, znajdującego się we Francji wychodźca polskiego, Felixa Slaskiego, najmiłościwiej dozwolił mu raczyć powrócić do kraju, bez przywrócenia go atoli do praw szlachestwa, jeśli takowych używał, i do skonfiskowanego majątku.

(Gaz. warsz.)

## Anglia.

London, d. 5. Września. — Daily News oburzona jest na politykę zagraniczną gazety Times, ale prawie więcej jeszcze dla tego, że zdania dziennika tego jako wyraz opinii publicznej w Anglii, na stałym lądzie uchodzą, a tak Anglią w oczach świata hańbią. Daily News przypomina, że Times ręczy za obietnice liberalne nawet króla neapolitańskiego i za ludzkość Filangieriego, że Rzymianom z rąk Oudinota, Węgrom i Lombardom z rąk jenerałów rosyjskich wolność przyrzekała, wskazuje na ciągle panowanie szabli, które w tych prowincjach gubernatora cywilnego do nicości sprowadza, rzuci także mimochodem wzrok na najnowsze sceny chłosty w Peszcie i wybucha potem z skargą następującą przeciw gazetce Times: „Takim to jest rząd, który Times na lądzie stałym za wyraz opinii publicznej Anglii uchodząca, jako wzór rządów pod niebiosami wynosi. Wczoraj dopiero poświęciła ona dla pochwał swoich całą kolumnę swoją. Przeciw tej szalonej gadaninie musimy zaprotestować, nie dla tego, abyśmy się lękać mieli, aby którego z naszych czytelników angielskich na błędną drogę nienaprowadziła, ale dla tego ponieważ w Niemczech i na

całym obszarze stałego lądu sądzą, że ona wyraża uczucia i zdania Anglików. Gdyby Anglicy rzeczywiście tak czuli i tak myśleli, zasługiwaliby, aby ich lud Europy nogami wykopał, jako najnieczemniejszych i najsamolubniejszych zdrajców ludzkości, jako stworzenia które same dla siebie wolność pozyskawszy, chętnie każdemu despotcie pomagają do okucia reszty świata w kajdany, jedynie aby sobie monopol wszelkich moralnych i materyalnych owoców wolności zapewnić. Dalej dziennik ów nie bez przesady widzi w Prusach instytucje reprezentacyjne i municypalne w kwitującym stanie, tolerancją i wolność w opiece, system wychowania pod kierunkiem mężów najuczestniejszych w Europie, wojsko zupełnie narodowe, nakoniec stronnictwo konstytucyjne składające się z mężów najmajątniejszych i naukowość w wysokim stopniu posiadających, w Austrii zaś przeciwnie panowanie księży, wychowanie jezuickie, armią złożoną z szczepów nieprzyjaznych i żadnego śladu organizacji stronnictwa konstytucyjnego, owszem z strony rządu usiłowanie, aby w Niemczech także niedozwolić wzrostu żadnej reprezentacji ludowej. Zapatrując się na ten i ów obraz, wyznać musimy, że z każdym Anglikiem, który wyszedł po za pojęcia strzelca na lisy lub znawcy wyseigów, przenosimy niepodległość i naczelnictwo Niemiec północnych nad supremacją państwa, które tylko w czwartej części mówi językiem niemieckim. Prusy mogą uleść w walce pomiędzy światłem a ciemnotą, wolnością a absolutyzmem; lecz to będzie winą ich rządu, ich króla. Wskutek upadku Prus, może spokojność Niemiec północnych na chwilę się zachmurzyć. Ale ponieważ przemysł, pomyślność i męstwo w końcu jednak nad czysto fizycznymi korzyściami zwycięstwo odnieść musi, przeto niewątpimy, że Niemcy północne otrząsną się nareszcie z owęj zasłony światła, którą Austria z pomocą Rosyi w Frankfurcie kuje, a Times polor nadaje. Król pruski błdzi, że buduje na książkach panujących, zamiast na ludach. Mniemał on, że większość książąt skłania się do jego zdań liberalnych, kiedy ich przyzwalać było czystą obludą. Na zjeździe książąt, pewnem rodzaju parlamentu, jaki Times nad wszelkie inne przenosi, niemogło być mowy o prawach ludowych i rządach reprezentacyjnych, okrom aby je pogrzebać. I to właśnie jest, czego sobie Times życzy. Aby jednak być konsekwentną, powinna była Times żądać zniesienia izby niższej w Anglii albo przynajmniej odwołania bilu reformy.

London, d. 7. Września. — Times ogłasza list Alexandra Humbolda do członków frankfurckiego kongresu pokoju, który nieco się spóźnił i niemógł być odczytany na kongresie. Jest on datowany z Poczdamu i wyraża żal piszącego, że mu stanowisko osobiste i podeszły wiek niepozwalały przybyć osobiście na kongres. Chwali jednak usiłowania kongresu, jako pożyteczne i wskazujące drogę rządowi spokojnego rozwoju wolnych instytucji, przez co nagromadzone żywioły niechęci mogą się uspokoić.

Times powiada o feldmarszałku Hajnau, że niech był, czem chciał, niech robił, co chciał, niepowinien jednak w obcym kraju, który przyjmuje neutralnie absolutystów, republikanów, socyalistów i rojalistów, tak być sponiewieranym. Przeciwnie zaś zapatruje się na tę sprawę Daily News. Hajnaua czyny są zbyt znane w całej Anglii, według starego obyczaju angielskiego nie skaleczono ale tylko go zelżono. Pompa, splawienie i błoto uliczne najlepszymi są środkami wymiaru sprawiedliwości przez lud na zbrodniarzy, na których nie masz prawa.

O pęknięciu podmorskiego telegrafu pomiędzy Anglią a Francją tak piszą: założony szczęśliwie w przeszłym tygodniu drut telegraficzny przetarł się na skale około brzegów francuskich przy przylądku Grinez. Tak przerwana została komunikacja pomiędzy obu brzegami. Miejsce, gdzie telegraf przerwany został, znajduje się na 600 stóp od brzegów francuskich; w tém miejscu wchodzi drut znajdujący się w gutta percha, w ołowianą rurkę, która miała chronić przed bałwanami wydobywający się telegraf z morza aż na szczyt skały, gdzie stacja telegraficzna się znajduje. Zdaje się, że ten konduktor ołowiany był za słaby przeciw wałom, które



ogolocili z tej obslony drut obwinięty w gutta perche. Przypadek ten natychmiast odkryto, ponieważ telegrafowanie elektryczne pomiędzy obu brzegami ustało, niewiedzianno tylko, gdzie przerwa nastąpiła. W przedziałach pewnych wyciągano drut, pokazało się, że ciężary uwieszone u drutu, utrzymywały go według przeznaczenia na dnie morza. Drut teraz wyciągną bliżej Calais, gdzie w morzu niemasz skał, jak się pokazało z doświadczeń, a brzegi nie są za niskie. Opatrzają teraz drut z gutta perche, żelazną rurką, bo dotychczasowy aparat zbyt jest słaby. Przed zepsuciem się telegrafu, podawano sobie z obu brzegów wiadomości codziennie przez Brett'a Printing telegraf, który w obec widzów na długich paskach papierowych drukował telegr. wiadomości. Jeżeli drut okaże się dobrze założonym i wytrzymałym, natenczas innych założą 30 do nieustannej służby.

### Belgia.

Bruksela, d. 8. Września. — Jenerał Haynau przejeżdżał wczora z dwoma adjutantami z swęj podróży do Londynu przez Verviers do Aachen, wyładował zaś w Ostendzie. Ślady sponiewierania go w Londynie jeszcze się nie zatarły, feldmarszałek wyglądał bardzo cierpiący.

### Francya.

Paryż, dn. 7. Września. — Persigni przywiózł własnoręczne pismo króla pruskiego do L. Napoleona i niezwłocznie je przesłał do prezydenta.

Liczba rad jeneralnych, które się oświadczyły za przegładem konstytucyi, powiększyła się o 10 tak, że według urzędowego sprawozdania dochodzi do 43, a więc stanowi połowę departamentów Francyi.

Galignani Messenger zamieścił obszernie sprawozdanie o przyjęciu prezydenta w Cherbourg, z którego wyjmujemy niektóre ustępy: o wpół do szóstej godzinie miał prezydent pybyć i wszystko przysposobiono na jego przyjęcie. Flagi zatknięto w porcie na jachtach. Niedaleko portu wystawiono bramę z zielenizny z napisem: prezydentowi rzeczypospolitej. Droga do miasta przepelniona była tłumami ludu, a najwięcej było kobiet. Po obu stronach bramy stały gwardya narodowa i wojsko.

Na wzgórzach ustawiono armaty, które miały hukiem zwiastować przybycie prezydenta. Ale 6. i 7. godzina przeszła, a prezydent nie przybył, nakoniec przybył kuryer z oznajmieniem, że prezydent zatrzymał się w Valogne na przegładzie wojska i dopiero za godzinę przybędzie. Powszechne złąd powstało niezadowolenie, gwardya narodowa rozeszła się po restauracyach. Około godziny 8. ryknęły armaty na znak zbliżania się prezydenta. Ruch na nowo powstał na ulicach. Wjazd prezydenta jednak z powodu opóźnienia nie był świetny. Przy bramie krótko powitany przez mera, krótko odpowiedział i drogą ruszał do prefektury morskiej, a za nim tłumy ludu. Część bogatsza mieszkańców z okien przypatrywała się spokojnie, z powodu ciemności, tylko dorozumiewano się z eskorty, że prezydent przejeżdża. Okrzyki wznosiły się i za prezydentem i za rzecząpospolitą. Przeszło 200 chłopaków szło za powozem prezydenta, wołając: niech żyje rzecząpospolita i śpiewając rewolucyjne pieśni.

Gwardya narodowa wydawała okrzyki, na cześć rzpltej, a jej muzyka przegrywała marselankę. W prefekturze marynarki wysiadł prezydent. Spodziewano się, że jeszcze tego wieczora zwiedzi tamę portową, dla przypatrywania się iluminacyi, ale od tego wymówił się prezydent. W manifestacyi przeciw prezydentowi mieli głównie brać udział robotnicy portowi, których oddalono niedawno z rozkazu ministra marynarki. Tak daleko opowiada Messenger. Tymczasem inne jeszcze obiegają pogłoski. Mówią o wielkiej manifestacyi republikańskiej i flota podobno nie najlepiej powitała prezydenta. — Jenerał Haynau miał przybyć z Londynu do Paryża, już były dla niego zamówione pokoje w jednym hotelu, ale się teraz inaczej namyslił i wraca czém spieszniej przez Belgię do Niemiec, gdzie się spodziewa spokojniejszego życia.

Towarzystwo 10. Grudnia, które wzbudza obawy od niejakiego czasu, zawiązało się przed rokiem i liczy w Paryżu i okolicy 60,000 członków ze wszystkich stanów i tak jest z organizowane, że tylko potrzeba zmienić nazwę, a będzie to armia. Szefowie nazywają się: Organiseurs generaux, Commissaires organiseurs, Commissaires generaux, Commissaires adjoints, Chefs de section. Hierarchia ta urządzona jest zupełnie na wzór gwardyi narodowej.

Rozkaz dzienny podobno przybito po wszystkich koszarach paryzkich, zakazujący brania udziału w podpisach na bankiet dla prezydenta rzpltej, który przysposabia towarzystwo grudniowców. Szczególniej jenerał Changarnier jest przeciwnym takiemu bankietowaniu oficerów, podoficerów i żołnierzy, które nadwęża karność.

List pasterski arcybiskupa paryzkiego od dwóch dni stał się powodem polemiki dziennikarskiej. La Patrie biorąc stronę dziennika l'Univers, aczkolwiek oświadcza że przejęty jest uszanowaniem dla dostojnego arcypasterza, umieszcza artykuł pełen cierpkoci, w którym między innymi wyrzuca księdzu Sibour że w domu swoim wychowuje sierotę pozostałą po jednym z zabójców jenerała Brea i że na stolicę arcybiskupią wezwany został przez jenerała Cavaignaca!

Arcybiskup paryzki zamknął wszystkie sklepy które pootwierano we wnętrzu budowy kościelnej i gdzie sprzedawano opisy cudów, medale, skaplerze, pierścionki z Agnus Dei i rozmaite inne przedmioty znane pobożności. Z bram kościelnych nakazano zerwać wszystkie afisze.

Ustanie dziennika Crédit (redakeyi Armanda Marrasta) pociągnęło za sobą nieogłoszenie dwóch ciekawych pamiętników, które właśnie w jego feletonie miały się drukować: Pamiętniki pani Georges Sand o swoim życiu, i Jenerała Mierosławskiego o rewolucyi berlińskiej, poznańskiej, sycylijskiej i badeńskiej.

(Kor.) Korzystając z wakacyj, a bardziej jeszcze z taniości ceny, za jaką się dziś można dostać z Paryża do Londynu przez tak zwane train de plaisir, kosztujące tam i na powrót franków 25, udałem się do tej stolicy Albionu. Polak, zaledwie kilka słów umiejący po angielsku, nie mogąc mieć przy swym boku eycerona, musiałem się ograniczyć bardziej na odwiedzinach moich współrodaków miasto to zamieszkujących, niżli na przebieganiu jego licznych ulic lub oglądania jego placów, parków, monumentów i tego wszystkiego, co stanowi piękność i wspaniałość Londynu. Dla tego też niezatrzymam waszej uwagi nad jego opisywaniem, ale wprost oznajmiję was o emigracyi polskiej tam znajdującą się, bo z nią i na jej łonie zupełnie trzy dni spędziłem.

Podług powszechnego braci naszych zapewnienia, emigracya Polska w całej Anglii z jej wyspami Jersey et Gernesay, składa się najwięcej z 1200 do 1300 członków. — W samym Londynie jest około 250, reszta zaś w okolicach lub po prowincyach trzech królestw zjednoczonych. Emigracya cała w tym kraju może być podzieloną na cztery osobne kategorie: 1) ci, co stale od początku pobierają wsparcie rządu angielskiego; 2) ci, co są na koscie towarzystwa literackiego polskiego, i przyjaciół Polski; 3) utrzymujący się z własnych funduszy, lub zarobkujący w warsztatach, fabrykach i rękodzielnich; 4) nareszcie ci, co bez miejsca, bez zatrudnienia i bez najmniejszego sposobu do życia żyją tylko z litości i pomocy swych współrodaków, bardzo mało od nich szczęśliwszych.

Z bardzo małym wyjątkiem kilku lub kilkunastu, którym los pozwolił mieć nieco lepsze miejsce a przy nim pracę, wszyscy prawie są w bardzo biednym położeniu. Placa rządowej pomocy, również jak zapomoga towarzystwa literackiego polskiego, są bardzo szczupłe w kraju niezmiernie drogiem, i dlatego też utrzymanie ich jest bardzo ograniczonem. Kawalek chleba z herbatą dwa razy na dzień, są ponajwiększą częścią podstawą ich codziennego jadła. Odzienie skromne bardzo i zazwyczaj dobrze wynoszone; bielizna czysta ale dość gruba; obuwie proste i na tandecie nabyte, całe ich stanowi pokrycie. Mieszkania zazwyczaj w bardzo ciasnych ulicach na przedmieściach Londynu, i to jak pospolicie powiadają na pierwszym piętrze od nieba. Wolność życia, przechadzek, wojażów, wolność zbierania się, dyskusowania, pisanja i drukowania, jest dla nich równie jak dla samych Anglików nieograniczona. — Jakkolwiek wyjęci z pod prawa krajowego, alien-bill, nieczują oni jednak tego ucisku, tych prześladowań policyi lub władz miejscowych i administracyjnych, jakie tak boleśnie a zarazem tak niekczemnie dotykają emigracyę polską we Francyi. Mimo tedy cierpień fizycznych, cierpienia ich moralne daleko są mniejsze niż emigrantów polskich we Francyi. Nielekają się ani wypędzenia z kraju w razie danęj przez cesarza amnestyi jeneralczej, jak o tém ogólnie mniemają w Paryżu, ani przymusu do udania się do Ameryki lub gdzieindziej poza Europę, ani żadnego innego ze strony rządu prześladowania, jakie nas codziennie spotkać mogą. Zatrudnienia i prace są niezmiernie trudne do znalezienia, dla tego też bardzo mała liczba jakie takie pełni urzędy lub obowiązki. Anglicy w ogóle są bardzo zazdrośni i niecierpią, aby cudzoziemcy mieścili się po fabrykach, magazynach lub po warstatach.

(Czas.)

### Włochy.

W Turynie odbyć się miało dnia 3. Września uroczyste nabożeństwo żałobne w kościele św. Filipa za zmarłego ministra Santa Rosa. — W Florencyi wyprawiono dnia 30. z. m. pogrzeb okazały Franciszkowi da Barberino, który się w wojnie włoskiej o wolność odznaczył. Wielu oficerów tokańskich za trumną postępowało. — W Lukka aresztowano 6 zakonników i klasztor ich przetrząsnęto, ponieważ urządzili subskrybcyę na korzyść arcybiskupa turyńskiego. — Biskup katolicki londyński Wisemann, przybył dnia 30. Sierpnia do Bolonii. Wielki książę tokański, który dn. 26. był w Parmie, stanął także dnia 30. w Bolonii, powracając do krajów swoich. — Izba handlowa w Medyolanie przyłożyła się do składek na mieszkańców Breccii 9000 zł. Rada municypalna w Casale podpisała 500 akcyi na pomnik dla Siccardego. — Misyonarze z Piacenzy wygnani, przejeżdżali d. 4. t. m. przez Alessandryę dążąc do Turynu, Geny i Casale. — Dzienniki niektóre francuzkie i niemieckie opisują zdarzenie jakie się w Rzymie w końcu przeszłego miesiąca przytrafiło; lecz sam czyn jako też przyczyny podane są tak naciągane, iż trudno temu dać wiary. Jak opowiadają, rzecz się tak miała: przed kilku dniami wywalono drągami żelaznymi drzwi do kościoła St. Nereo ed Achillo w godzinę południową, kiedy właśnie straż jego (pustelnik niemiecki) był się oddalił i wewnątrz spustoszenia wielkie zrządzono. Albowiem owi ludzie bezecni, którzy się tam wdarli, wszystkie świece woskowe, które tam znaleźli, po ziemi porozrzucali, naczynia kościelne srebrne podeptali i potem oddalili się, nie z sobą nie zabrawszy, oprócz chudoby pustelnika. Powiadają więc, że napadów miał służyć za demonstracyę z powodu podwojenia i potrojenia stempli taksy, ale cóżby temu był winien biedny pustelnik. — Rząd rzymski wszelkiego dokłada starania, aby księży w ich całym obszernym organicznym



rozgałęzieniu dla planów swoich, na nowo umocnić, a z drugiej strony odbiera instytutem naukowym, a mianowicie zamkniętym jeszcze dotąd uniwersytetom ich fundusze, gdzie się tylko da, szczególnie dotyczy to wydziałów nauki o przyrodoznaniu. Gdyż w Rzymie uchodzi za zupełnie złego chrześcijanina, kto się im oddaje. W tym oto tygodniu ministerstwo ośw. zakazało, aby spisu nasion tutejszego botanicznego drukiem nie ogłaszać, który to zazwyczaj do uniwersytetów zagranicznych przesyłano. — Wczoraj mieszkaniowiec przedmieścia Transtevere przebił na ulicy oficera francuskiego, ponieważ ten ubiegał się za jego ulubioną. — Jenerał Filangieri, namiestnik Sycylii, ogłosił dekret, skazujący na karę śmierci za wyrokiem sądu doraźnego, ktoby się odważył pośrednio lub bezpośrednio kordon zdrowia pociągniony od Malty i Tunisu przekroczyć. W tych dwóch miejscach cholera coraz bardziej się szerzy. — Według Lombardo Veneto, poseł hiszpański Martinez della Rosa nie opuści Rzymu i jest rzeczą bardzo prawdopodobną, że konkordat z Hiszpanią zostanie podpisanym, przez który papież potwierdzi sprzedaż dóbr duchownych i zakonnych, która w roku 1844. nastąpiła. Oprócz tego Jego świętobliwość bullą oświadczy, że kościół zręka się wszelkich pretensyi do dóbr tych na wszelkie czasy i że posiedźciele ich obecni żadnych dalszych reklamacyi nie mają się obawiać.

Neapol, dn. 31. Sierpnia. — Siedmiu jenerałów, znaczną liczbę niższych oficerów i czterech komisarzy policyi z posad oddalono. Prezes sądu nadwornego, Navarro, został wśród dnia białego przez trzech ludzi napadnięty i w sposób okropny sponiewierany. W skutek napaści tej wiele osób aresztowano.

### A u s t r y a.

Wiedeń, d. 6. Września. — Korpus armii w Czechach wciąż posilki nowe ściągają. Kolej rządowa jest właśnie teraz przesyłaniem wojska do Czech tak zatrudnioną, iż dyrekcya niema już wagonów, któremiby według woli rozporządzić mogła, i tak wczoraj niepodobno jej było przesłać batalionu do Königgrätz, dokąd tenże odebrał przeznaczenie. Dla batalionu piechoty przesłanego onegdaj do Paryża, urządzić trzeba było dla żołnierzy wozy ładunkowe. — Nieprzyjaciele banku narodowego co dzień z większą energią występują. Zaledwo co tylko Lloyd rozejm zawarł, podejmuje zaraz rękawicę gazeta Presse w Brünn wychodząca. Z dziennika Presse egzemplarze obejmujące tak zacięte artykuły, sprzedają się w Baden, leżącym po za obwodem stanu oblężenia, tysiącami. — Mówią, że baron Gehringer podał prośbę do ministra spraw wewnętrznych o uwolnienie go z posady jego w Węgrzech, lecz minister wniosku tego nieuwzględnił, gdyż oddalenie Gehringera uważano by za koncesyją wyświadczoną staro-konserwatystom. — W Czechach, niższej i wyższej Austrii, Styrii i Morawii krążą podobno petycje litografowane o zniesienie stanu oblężenia. — Organizacyą urzędów telegraficznych potwierdzono, i wkrótce postanowienia dotyczące będą ogłoszone. Z tem zostaje także w styczności uregulowanie przepisów i cen dla prywatnych depeszy telegraficznych. Słychać, że gabinet austriacki nieodrzucał zupełnie drogi wolnych narad. Wnoszą z tąd więc, że projekta pewnego dyplomaty frankfurckiego przyjęte zostaną, i konferencye jak w r. 1820. sam bundestag uchwali, on zaś tymczasowo święcić będzie. — Z podróży do wód Schleinitza wnoszą niektórzy, że rozdwojenie pomiędzy obydwojma wielkimi mocarstwami nie jest tak znaczne, i że nieprzyszedł do kroków w Ischl uchwalonych, gdzie Rossya oświadczyć miała, że notę energiczną do Prus przesłała, a gdyby ta bez skutku pozostała, posła swego z Berlina odwoła, skoro gabinet tamtejszy do szanowania układów z r. 1815. nieda się nakłonić. — Mówią, że poślem tymczasowym przy dworze naszym będzie Buteniew, którego później zastąpić ma zięć rosyjskiego kanclerza państwa. — Franciszek Deak zachował tak ciężko, iż wątpią o wyzdrowieniu jego. — Arcybiskup pragski wyjechał onegdaj w podróż dla przekonania się naocznie, które z miast Pilzna, Klattau, Eger i Tepl najstosowniejsze będzie na stolicę piątego biskupstwa w Czechach. — W krótko ma się tu odbyć synod biskupów romańskich i serbskich. Nieporozumienia znaczne zaszły pomiędzy patriarchą serbskim a biskupami romańskimi z powodu wpływu i mianowania przeorów w pewnych klasztorach. — Około Linczu ma rząd zbudować silne warownie i podobno na ten cel wyznaczył już 6 do 8 milionów, — najgorsza tylko, że niewiedzieć z jakiego źródła owe miliony do skarbu wpłyną. — Przed kilku dniami przyszło do bitwy krwawej pomiędzy żołnierzami kroackimi a węgierskimi załogi stojącej w Komornie, w której około 50 żołnierzy mniej więcej ciężkie odniosło rany.

— Wyszło przed parą dniami w Peszcie dzieło pod tytułem: „Wojna w Węgrzech i Siedmiogrodzie w lecie 1849 roku.“ To dzieło wydane pod cenzurą stanu wojennego panującego w Peszcie, a zatem noszące ślady autentyczności na sobie, podaje następne obliczenie armii węgierskiej: Armia Görgeya składała się z 1, 2, 3, 7 i 8 korpusów czyli 61 bataljonów, 83 szwadronów, 229 dział, razem 58,000 ludzi, 13,000 koni. — Armia wyższej Cisy pod Dembińskim, składała się z 9go korpusu i liczyła 24 bataljony, 12 szwadronów, 57 dział, razem 17,220 ludzi i 2100 koni. Na południu stała armia banacka, dowodzona przez Perczela następnie przez Vetera; składała się z 4go i 5go korpusów i liczyła 37½ bataljonów, 28 szwadronów, 88 dział polowych, 64 oblężniczych, razem 29,000 ludzi, 6,180 koni. Armia siedmiogrodzka pod Bemem (6ty korpus) z 47 bata-

lionów, 29 szwadronów, 102 dział polowych, 16 oblężniczych, razem 42,000 ludzi, 4,590 koni. Jeżeli do tego wliczymy mnogie korpusa partyzanckie, wówczas oświadczenie Kossutha, że armia węgierska wynosi 200,000 ludzi i 1800 dział, nie było przesadzonym.

— Książę Schwarzenberg miał przedwczoraj długą z nuncyuszem konferencyą. Rząd papieżki zdaje się w sprawie arcybiskupa turyńskiego do syć do zgody skłonny, kładzie tylko jeden warunek gabinetowi Turyńskiemu aby wolność druku w Pjemencie ograniczył na sposób rzymski.

— Piszą z Cieplic, że hr. Nesselrode przybył tam 3go t. m. Razem z nim przybyli rosyjski poseł w Neapolu hr. Chreptowicz i ks. Lieven z Paryża. Nazajutrz przyjechał poseł rosyjski z Drezn baron Schröder. Mówią także o innych dyplomatach, jako to: o hr. Medemie z Wiednia i ministrze Manteuffel (?) z Berlina. Królewski duński radca tajny i dawniejszy poseł przy frankfurckim Bundestagu von Pechlin, ze swoim sekretarzem ambasady od kilku dni tu się znajdują. Losy szlęzwicko-holsztyńskie z jednej strony, a niemieckie z drugiej, wkrótce się podobno rozstrzygną. Stan zdrowia w samych Cieplicach bawiących osób jest zupełnie zaspokajający. W okolicach cholera częścią całkiem zniknęła, częścią ustaje. Goście jeszcze ciągle przybywają. Dziś rachują do 4338 osób.

— Feldzeugmeister baron Haynau, ma wrócić do Gratzu w miesiącu Październiku.

W Korespondencie austriackiej czytamy: „Wiele krajowych i zagranicznych dzienników udziela teraz z tak zwanych pewnych źródeł doniesienia o przedmiocie i kierunku odbytych w Ischl konferencyi. Winniśmy zapewnić, iż wszystkie podobne wiadomości na czysto samowolnych opierają się domysłach, albowiem rezultaty tych konferencyi tylko mężom najwyższego zaufania są znane, i czas publikacyi onych jeszcze nie przyszedł. Zdawało nam się być naszą powinnością powyższą zrobić uwagę, w interesie czytającej dzienniki publiczności, która nie jest w położeniu prawdy od fałszu, wiadomości uzasadnione od samowolnych domysłów móż rozróżnić.“

Potwierdza się wiadomość o wielkiej koncentracji wojsk pod Teresienstadt. Obóz i ćwiczenia wojenne mają trwać miesiąc cały. Poczem oddziały każdy z osobna powrócą na dawne swoje zimowe leże.

Według książki: „Kampania w Węgrzech i Siedmiogrodzie w lecie 1849.“ cholera przeszłego roku grasowała tak okropnie w obozach pod Acs, Csem i Igmand, że stan chorych w dniach od 10. do 12. Lipca był w przecięciu 14,200 ludzi u Austriaków i 1800 u Rosyan, razem 16,000 ludzi.

W salonach dyplomatycznych krąży wieść że gabinet bawarski robi trudności we Frankfurcie, i że miał oświadczyć że do niczego nieprzystąpi coby w zupełnej z traktatami i zobowiązaniami kongresu wiedeńskiego nie było zgodzie. Ten zbytek ostrożności zdaje się potwierdzać domysł dawniej przemennie uczyniony że Austria w końcu na pewne zaokrąglenie Prus przystałaby o ileby się to z polityką ogólną zgodzić mogło. Inni upatrują w tym kroku Bawaryi myśl ukrytą otrzymania za powrót do powolności pewnego wynagrodzenia. Gabinet tutejszy trwa tymczasem przy swoim. Korespondencya austriacka wątpi żeby przy wskrzeszonym bundestagu Francya i Anglia nie miały mieć swych reprezentantów.

W tych dniach zrobiła tu wielkie wrażenie pewna tajemnicza, sekretnie wydrukowana i na 50 tylko egzemplarzy bezimiennie odcisniona broszura pod tytułem: „Bedenknisse eines Soldaten“. Treścią tej broszury, jest ostry sąd o teraźniejszym systemacie, i otwarta rada powrotu do absolutyzmu. Przypisują ją jedni, pewnemu jenerałowi, a drudzy jednemu z dawnych dyptomatów. — Pan Meyendorff, p. Boutenieff i kilku innych znakomitych urzędników rosyjskich bawią tutaj.

### G a l i c y a.

Kraków. — Wyjmujemy ze sprawozdania o posiedzeniu rady miejskiej krakowskiej, ustęp, z którego się pokazuje że ces. kr. gubernium niepozwala urządzać komitetów prywatnych do zbierania składek na pogorzelców krakowskich: (Posiedzenie rady miasta Krakowa z dnia 26 Sierpnia 1850 r.) Początek o godz. 5tej po południu, obecnych 28.

Po odczytaniu i przyjęciu protokołu posiedzenia ostatniego przedstawionem zostało pod decyzją Rady, podanie komisji obywateli pogorzalych, o udzielenie jej posłuchania w przedmiocie ogółu miasta dotyczącym wyniesione — podanie to przyjęto i termin posłuchania na dzień 27 Sierpnia r. b., godz. 5tą po południu wyznaczono.

Z porządku dziennego przystąpiono do odczytania reskryptu wysokiej c. k. Komisji Gubernialnej, który na przedstawienie rady miejskiej w przedmiocie urządzenia komitetów prywatnych w Galicyi do zbierania składek na pogorzelców krakowskich uczynione, odpowiada, że żądanie to obecnie uwzględnione być nie może, z uwagi, że zaraz po pierwszym pożarze zbieranie składek w urzędach Galicyjskich uzyskane i zarządzane zostało. Od reskryptu tego postanowiono rekurować do JW. Gubernatora Galicyi, Bukowiny i W. Ks. Krakowskiego.

Reskrypt wysokiej c. k. komisji gubernialnej zabraniający radzie miejskiej uwolnienia od opłaty myta przeprowadzanych przez rogatki miejskie rzeczy do pogorzelców należących, aż do rezolucyi na remonstracye pod tym względem ze strony rady miejskiej uczynione postanowiono złożyć do akt.



(Posiedzenie rady m. Krakowa z dnia 27 Sierpnia 1850 r.) Początek o godz. 5½ po południu — obecnych 30tu.

Po odczycaniu i przyjęciu protokołu rady z dnia 26 Sierpnia r. b., przypuszczono do posłuchania deputacyą komisji pogorzałych obywateli krakowskich, poczem jeden z członków tejże odczytał, a następnie złożył na żądania komisji, aby rada miejska projektowi do zaciągnięcia pożyczki przez właścicieli pogorzałych domów na posiedzeniu mężów zaufania w dn. 7 Sierpnia r. b. przyjętemu adhaesii swęj nieodmówiła i pożyczkę tę na zasadach proponowanych zagwarantowała, w razie gdyby wysokie ministerium skarbu przeniosło zawarcie pożyczki z gminą, administracyą — i rozdziałem szczegółowej pożyczki samo zatrudnić się nie raczyło. Podanie to wraz z projektem pod względem warunków pożyczki uchwalono, jako dotyczące tak przedmiotu skarbowego, jako i policyjnego odstąpić pod rozpoznanie wydziałom połączonym i przedstawienie w jak najkrótszym czasie pod decyzją rady z wolnością przybrania do obrad wydziałów osób obcych, biegłych w podobnym przedmiocie.

Następnie wydział skarbowy przedstawił wnioski swoje co do reskryptu wysokiej c. k. Komisji Gubernialnej, przy którym nadesłana została odezwa wydziału królewsko-stolecznego miasta Lwowa zawiadamiająca o przesłaniu radzie miejskiej kwoty zlr. m. k. 3600 na pogorzalców tytułem pierwszej składki złożonej, a mianowicie, ażeby od reskryptu tego założyć rekurs do Jego Excellencyi Naczelnika rządu Galicyi, Bukowiny i W. Ks. Krakowskiego z prośbą polecenia wysokiej c. k. komisji gubernialnej przelania składki tamże złożonej, do kasy głównej miejskiej, a to celem postawienia rady miejskiej w możności zadosyć uczynienia komunikowanej odezwy z uwagi, że rada miejska jako władza gminna może mieć jedynie prawo podobne fundusze rozdzielać. — Uchwalono: 1) Za nadesłaną składkę i okazane tym sposobem współczucie w imieniu całej gminy złożyć podziękowanie wydziałowi królewsko-stolecznego miasta Lwowa. 2) Od reskryptu c. k. Kom. Gub. wprost do J. E. Naczelnika rządu założyć rekurs upraszając o polecenie tejże, ażeby nietylko nadesłane obecnie 3600 m. k., ale prócz tego wszystkie dotąd zebrane składki na pogorzalców krakowskich, do kasy głównej miejskiej przelane były. — Wysoką c. k. komisją Guber. o rekursie tym zawiadomić z prośbą, żeby z tej przyczyny rozdawnictwo składki wstrzymać raczyła.

Na tém posiedzenie o godz. 7½ wieczorem zamknięto.

Za zgodność z protokołem obrad, świadczę.

J. Estreicher z S. J.

### G r e c y a.

Ateny, d. 20. Sierpnia. — Domysły, że podróż króla do Bawaryi ma na celu kwestyą o sukcesyą tronu w Grecyi pewniejszą przybierając podstawę. Tutejszy dziennik Aeon pisze iż w tym celu już roku zeszłego jeździła królowa do Monachium, ale pomimo usiłowań bezskutecznie. Ci bowiem, którzy stosownie do traktatów z 1832. i art. 38 konstytucyi brzmiącego: »W braku prostego i prawnego następcy króla Ottona,« prawo do sukcesyi na tron grecki posiadają, niechcieli się ani przychylić do art. 40 statutu, według którego każdy na tron grecki następca musi przyjąć wyznanie grecko-wschodnie, ani też zrzec się tego prawa sukcesyi. Ci presumpcyjni sukcesorowie tronu niechcieli się w r. 1844. nawet, gdy posłannictwo księcia Wallenszteina się nie udało, przekonać o niemożności panowania w Grecyi bez poddania się warunkom, jakie art. 40, między królem i narodem stypulowane zostały. Ale pocóż tu mówić o artyk. 40

statutu, skoro jest wiadomem, iż dom bawarski nawet w przeszłości, to jest w r. 1837. niechciał przystać na małżeństwo naszego króla pod warunkiem, aby jego prawowici sukcesorowie chrzest w obrządku greckim przyjmowali.

»Dla tych wszystkich ważnych powodów pojechał teraz nasz król do Bawaryi, aby otrzymać w 1850. co królowa jako pośredniczka w 1849. otrzymać nie zdołała. Król Otto przejęty troskliwością o nową swoją ojczyznę i o prawowitości swego tronu, widzi się w smutnym położeniu, gdy nie ma w prostej linii sukcesorów, przymuszony do wymagania, aby art. 40. konstytucyi był wykonany lub zrzeczenie się praw traktatem gwarantowanych nastąpiło.«

### T u r c y a.

Smyrna, d. 20. Sierpnia. — Na pogrzebie siostry sultana, księżniczki Atié, był także jeden chrześcianin (Carabet Duz) w skutek wyraźnego zaproszenia ze strony Porty. — Dnia 14. przybyła do Konstantynopola deputacya bułgarska, składająca się z 12 osób, dla przedłożenia w. wezyrowi zażaleń kraju, który przyjął deputowanych w sposób jak najpochlebniejszy i prośbę ich przesłał radzie ministrów. Z nimi razem przyjechało także około 20 Serbów, którzy jak słyhać, chcą do Porty zanieść zażalenia na swych naczelników duchownych. — Przed kilku dniami spostrzeżono przy ujściu Bosforu statek kupiecki, który się zatął na mieliznie. Władza dotycząca wysłała natychmiast kilka czołen dla dania pomocy statkowi. Pokład okrętu tego, na którym oprócz kozy i owcy żadnego więźni stworzenia żywego nie znaleziono, był krwią zbрызany. Policya w Konstantynopolu wpadła już na trop sprawców morderstwa tego na morzu czarném dotąd niepraktykowanego. — W Konstantynopolu schwytano w tych dniach 31 zbrodniarzy częścią wygnanych, częścią takich, którzy dawniej z więzienia uciekli. Gubernator nasz, Halil basza, przez kilkanaście nocy robił osobiście z kilku set kawassami wyprawy po mieście i 7 z znanych przybyszów do więzienia odprowadził. Konsul angielski reklamował ich wprawdzie jako poddanych angielskich (z Malty, Zante i Korfu), Halil na reklamacyą ową nie zważał, gdyż samo poselstwo angielskie, chcąc raz położyć koniec rozbojom i kradzieżom mnożącym się ze strony mieszkańców Malty, zaparło się zupełnie kilkunastu poddanych angielskich tamże do więzienia odprowadzonych i nazajutrz pływalo już 13 osób z poderzniętymi gardłami po wałach Bosforu. — Flotyla turecka stojąca na przystani pod Sudą pod rozkazami Kapudana baszy, wypłynęła jak słyhać w celu odwiedzenia wysp na Archipelagu.

### E g i p t.

Wicekról zatrudnia się w tej chwili wykształceniem regularnej i nieregularnej placonej siły wojskowej konnej, która się nie z mniej jak z 8000 żwawych ogorzalych młodych chłopców ma składać, każdy pułk będzie miał konie jednej maści.

Gdy woda na Nilu teraz właśnie spada, Abbas basza wielkie summy pieniężne obraca na założenie splawnych kanałów, które użyźniającą wodę na urodzajne mają sprowadzić niwy. Prócz tego przedsięwzięte zostały budowy wielu dróg komunikacyjnych z Niższym Egipsem (Delta), które dwoma milionami drzew wysadzone być mają. Na tym szczęśliwym gruncie drzewa dochodzą w przeciągu trzech lat takiej wielkości, jakiej tam u nas w Europie po latach 12 lub 14 zaledwie spodziewać się można.

Ograniczam się na udzieleniu powyższych niezawodnych faktów, które dosyć wykazują, że nowy nasz panujący śmiało na drodze postępu rządy swe rozpoczął.

Ciąg dalszy składek dla pogorzalców miasta Krakowa złożonych na ręce obywatela A. Sobieckiego:

Ob. Bobrowski z pow. Babimostskiego zebrał składki 143 tal., mianowicie: ob. Szumski 1 tal. Benda 2 tal. Bezimienny 20 sgr. Bezimienny 2 tal. Bezimienny 10 tal. Bobrowski 3 tal. 15 sgr. Nowacki 1 tal. Pepinski 1 tal. Wojciechowski 10 sgr. Czypicki 1 tal. Wojciechowski J. 10 sgr. Stroiński 20 sgr. Bielski 10 sgr. M. Wazłowski 10 sgr. Werfel 5 sgr. Lopiński 1 sgr. N. Niezychowski 3 tal. Bezimienny 15 sgr. Nonopka 2½ sgr. A. Tułodziecki 3 tal. Klawiter 1 tal. Zawodski 1 tal. Gerncau 15 sgr. Weygelt 5 sgr. Witwer 1 tal. Hahn 10 sgr. Szymorowski 5 sgr. Paleski 10 sgr. N. N. 10 sgr. Deysing 1 sgr. Tomicki 10 sgr. Kassel 15 sgr. Kemezyńska 10 sgr. Kowalski 15 sgr. Franciszkowski 5 sgr. Kłos 7½ sgr. N. N. 1 tal. N. N. 15 sgr. N. N. 10 sgr. N. N. 100 tal. N. N. 2 tal. Ogółem wpłynęło 5687 tal.

### OBWIESZCZENIE.

Na dobrach Pawłowo Nr. 8. są Rub. III. Nr. 10. dla Ludwika Urbańskiej 9333 Tal. 10 sgr. zainstalowane. Na ten intabulat zano-towany jest w księdze hipotecznej w sprawie Ur. Ludwika Trzcińskiego sukcesorów przeciw Kunigundy Żołądkowskiej sukcesorów w skutek rek wizycy byłego Sądu Ziemiańskiego w Poznaniu z dnia 11. Stycznia 1829. przez rozrządzenie z dn. 23. Lutego 1829. areszt na wysokość 3295½ Tymfów dla sukces-

sorów Żołądkowskich, lecz attest rekognicyjny udzielonym nie został. Wspomniona pozycja tych 9333 Tal. 10 sgr. ma być przez przeszłego posiadziciela Pawłowa do depozytu byłego Sądu Ziemiańskiego w Poznaniu zapłaconą.

Z swego pobytu niewiadomi sukcesorowie Kunigundy Żołądkowskiej, lub téjże cesyonariusze resp. wszyscy ci, którzy w ich prawa wstąpili, zostają dla tego, że terażniejszy dziedzic Pawłowa wymazania wspomnionego długu domaga się, niniejszem w drodze publicznego zapozw wzywani, aby względem swych pretensyj do téjże summy najpóźniej w wyznaczonym przed Sędzią powiatowym Ur. Funck na dzień 14. Października r. b. terminie zgłosili się, gdyż w przeciwnym razie z swemi pretensjami wykluczeniem zostaną, i z tego powodu wieczne milczenie im nałożone, jako- też po zapadłym wyroku prekluzyjnym z wymazaniem w księdze hipotecznej postąpionym będzie.

Wągrowiec, dnia 28. Kwietnia 1850.

Król. Sąd powiatowy; Wydz. Iszy.

### SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Wieś szlachecka Wysoka w powiecie Wągrowieckim położona, z 1340 morg. 41 prętów kwadratowych składająca się, przez land-szafę oszacowana na 34,619 Tal. 2 sgr. 4 fen. wedle taxy, mogącej być przejranej wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w Registratu-

rze, ma być dnia 18. Listopada 1850. przed południem o godzinie 10tej w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych sprzedana.

Niewiadoma z pobytu wierzycielka Nepomucena Skoraszevska zapożywa się niniejszem publicznie.

Wągrowiec, dnia 2. Kwietnia 1850.

Król. Sąd powiatowy. Wydział I.

Cebule kwiatowe, jakoto hyacenty, tulipany, tacety, nareysy itp. są u mnie znowu do nabycia. Zarazem polecam do jesiennej sadzenia drzewa parkowe, krzewy do ozdoby klombów, jakoteż drzewa owocowe na wybór i po bardzo umiarkowanych cenach. H. Barthold, ulica Królewska Nr. 6/7.

Ceny targowe w mieście P O Z N A N I U.	Dnia 11. Września 1850. r.	
	od tal. sgr. fn.	do tal. sgr. fn.
Pszonicy szetel . . . . .	1 27 9	2 4 5
Zyta . dt. . . . .	1 5 7	1 10 —
Jęczmienia dt. . . . .	— 26 8	1 1 1
Owsa . dt. . . . .	— 17 9	— 20 —
Tatarki . dt. . . . .	1 1 1	1 3 4
Grochu . dt. . . . .	— — —	— — —
Ziemniaków dt. . . . .	— 12 —	— 14 —
Siana celnar . . . . .	— 20 —	— 25 —
Słomy kopa . . . . .	5 — —	6 — —
Masła garniec . . . . .	1 15 —	1 17 6